

Československá republika

Československá republika se skládala ze čtyř zemí: z Čech (hlavní město Praha), z Moravy a Slezska (Brno), ze Slovenska (Bratislava) a z Podkarpatské Rusi (Užhorod). Měla demokratické uspořádání, v jejím čele stál [prezident](#). Na vládě se podíleli volení zástupci občanů. Všechny výsady šlechty byly zrušeny. Základem státu se stala nová ústava, která zaváděla rovnoprávnost všech občanů bez rozdílu majetku, náboženství a národnosti. V nové republice žilo vedle

Čechů a Slováků také mnoho Němců, Maďarů, Poláků, Rusínů a Ukrajinců. Také ženy dosáhly plné rovnoprávnosti s muži.

Jednotlivé země Československé republiky nebyly stejně hospodářsky vyspělé. Nejvíce průmyslově rozvinuté byly české země, méně Slovensko a nejchudší byla Podkarpatská Rus. Pod značkou Made in Czechoslovakia se z ČSR během let vyvážely stroje, zbraně, sklo, textil, obuvnické zboží i další výrobky. Československo se brzy stalo jedním z nejvyspělejších průmyslových států v Evropě. Velký krok dopředu zaznamenalo také zemědělství. Většina velkostatků, dříve v rukou šlechty a církve, byla rozdělena drobným rolníkům. Ze zemědělských produktů se ve světě staly známými český cukr, pivo a chmel.

Nový stát

Jednotlivá území československého státu se od sebe značně lišila. České země byly průmyslově velmi vyspělé. Naopak Slovensko a Podkarpatská Rus byly značně zaostalé nejen hospodářsky, ale i ve školství a kultuře. Vedle Čechů, Slováků a Rusínů žilo v nové republice mnoho Němců, Maďarů, Ukrajinců a Poláků.

V bývalém Rakousku-Uhersku byli Češi a Slováci utlačováni, nyní se stali vládnoucími národy, zatímco Němci a Maďaři ztratili své nadřazené postavení. Nesli to těžce a zpočátku se snažili situaci zvrátit odtržením části území od Československa.

V prvních dnech se nový stát musel potýkat s [odporem](#) Němců v pohraničí. Němci, místy tvořící výraznou většinu obyvatelstva, si zde vyhlásili vlastní státy (Sudetenland, Deutschböhmen, Böhmerwaldgau a Deutschsüdmähren), které ale nebyly uznány vítěznými mocnostmi. Situace vyvrcholila vojenským obsazením sporných území armádou ČSR. K prvním bojům došlo v lednu 1919 při sporu s Polskem o Těšínsko. Nakonec došlo k usmíření, ale hranice dodnes vede středem Těšína. Maďarská armáda se snažila obsadit Slovensko, ale ultimátem Dohody byla nucena se stáhnout.

Kde všude nevznikla 28. října 1918 Československá republika:

- na Hlučínsku s centrem v Hlučíně: toto území bylo k ČSR přičleněno 4. února 1920, do tohoto dne bylo součástí Německa.

- na Těšínsku s centrem v Českém Těšině: území bylo původně součástí rakouského Slezska. Rozhodnutím mírové konference bylo rozděleno řekou Olší mezi Polsko a ČSR k 28. červenci 1920.
- na Vitorazsku s centrem v dnešních Českých Velenicích: toto území bylo odtrženo od Rakouska 31. července 1920.
- na Valticku s centrem ve Valticích: území bylo odtrženo od Rakouska 30. července 1920.
- v provinciích Sudetenland s centrem v Opavě, Deutschböhmen s centrem v Liberci, Böhmerwaldgau s centrem v Prachaticích a Deutschsüdmähren s centrem ve Znojmě: všechny tyto provincie požádaly o připojení k Rakousku a Rakouské národní shromáždění je 22. listopadu 1918 prohlásilo za součást svého státu. Provincie padly do konce roku 1918 díky energickému zásahu československého vojska, většinou bez obětí na životech. Krveprolitím skončila až generální stávka v pohraničí 4. března 1919, kterou chtěli němečtí politici naposledy vzkřísit odpor vůči novému státu. Padlo 53 německých demonstrantů a dva českoslovenští vojáci.

Nové průmyslové podniky

Hned po skončení 1. světové války se začalo s výstavbou nových průmyslových podniků. Československo brzy patřilo mezi deset nejvyspělejších států světa, mělo rozvinutý těžký i spotřební průmysl a dobře fungující zemědělství. Do světa jsme vyváželi stroje, zbraně, sklo, obuv i

textilní výrobky. Automobilka Škoda vyráběla automobily pro bohaté zákazníky, ale i vozidla pro méně majetné - auta značky [Škoda Popular](#). K nejvýznamnějším podnikům patřily Baťovy závody ve [Zlíně](#). Vyráběly boty známé po celém světě. Baťovy závody vyrostly z malé ševcovské dílny. Majitel firmy Tomáš Baťa zaváděl ve firmě pásovou výrobu, která zvýšila produkci. Dělníci dostávali vysoké platy, byly pro ně stavěny moderní rodinné domky. Ti nejlepší měli možnost uplatnění na vyšších místech. V Československu byla zavedena osmihodinová pracovní doba.

Mezi jednotlivými oblastmi státu však stále existovaly rozdíly, což se negativně projevilo zvláště v době celosvětové hospodářské krize po roce 1929. Krize silně postihla zaostalé regiony Slovenska a Podkarpatské Rusi, ale vzhledem k průmyslové struktuře též vyspělé [Sudety](#) (české a moravské pohraničí, obývané převážně Němci).

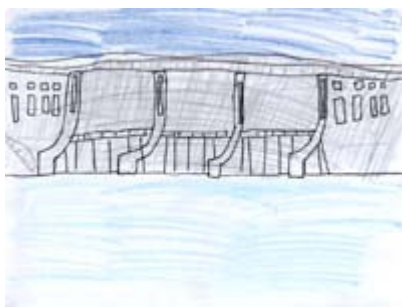
Československý stát také věnoval mnoho úsilí rozvoji vzdělanosti. Vedle Karlovy univerzity, která v Praze fungovala od středověku, byly založeny dvě nové [univerzity](#) - v Brně a v Bratislavě. Na Slovensku vzniklo mnoho středních a odborných škol.

Hospodářský rozmach

Československo prožívalo v prvním desetiletí svého trvání hospodářský [rozmach](#). Ten, kdo poctivě pracoval, dostával slušnou mzdu a mohl dosáhnout dobrého postavení v zaměstnání. Lidé si vážili vzdělání a zručnosti. Velký pokrok učinilo také zemědělství, protože většina velkostatků, které patřily dříve cizí šlechtě, byla rozdělena drobným rolníkům. Přesto tu stále převažovala namáhavá ruční práce často trvající od slunka do slunka. Ze zemědělských produktů se ve světě staly známými český cukr, pivo a chmel. Na počátku třicátých let však nastala hospodářská [krize](#) a nezaměstnanost. Klesal odbyt zboží a s ním i výroba. Život mnohých dělnických rodin se velmi zhoršil, žily jen z nízkých podpor v nezaměstnanosti. Ve školách dostávaly chudé děti zdarma přesnídávky a polévky. Hospodářské napětí přispělo k vyhocení národnostních problémů, zejména v Sudetech a na Slovensku. Slovenská Hlinkova ľudová strana od první poloviny třicátých let vedla zápas za samostatnost Slovenska. Němečtí obyvatelé zase stále častěji obraceli svou pozornost k sousednímu Německu, v němž se v roce 1933 dostal k moci [Adolf Hitler](#). Ten se netajil snahou sjednotit všechny Němce v jednom státě a toužil po novém životním prostoru ve východní Evropě.

Stavba přehrad

Ve třicátých letech bylo na Vltavě naplánováno a poté i vystavěno několik přehrad - u Vraného nad Vltavou, Štechovic, Slap a pod Kamýkem. Přehrady zajistily elektrickou energii širokému okolí. Na Vltavě díky přehrazení řeky vznikla umělá jezera, která slouží dodnes k rekreaci. Tamější obyvatelé říkají, že dnešní jezera neubírají okolí na kráse. Zůstaly tu romantické zátoky i nespočet krásných přírodních scenérií. [Přehrady](#) byly ve třicátých letech budovány i na dalších řekách, kde k tomu byly vhodné podmínky.

V první republice chodili do zaměstnání pouze muži, ženy obvykle zůstávaly doma a pečovaly o děti. Pracovalo se i v sobotu, takže na odpočinek a zábavu zbývala neděle. V porovnání s dnešní dobou se žilo skromněji, auta byla výjimkou, cestovalo se vlakem, autobusem, na kole a velmi často pouze pěšky. Poctivá práce byla ctěna a zaručovala slušný život celé rodině. Lajdáctví a nepoctivost byly odsuzovány. Peníze lidé zbytečně neutráceli, byli spořiví. Přitom pochopitelně existovaly sociální rozdíly mezi obyvateli.

Zábava

Radost a potěšení hledali lidé v jednodušších a prostších zábavách. Velmi oblíbená byla turistika, rozšířeným se stalo cvičení v [Sokole](#), v sokolských jednotách se také pořádaly různé zábavy a plesy, hrálo se ochotnické divadlo. Oblíbenou zábavou se stalo kino se zpočátku němým filmem, velkou popularitu si získal [rozhlas](#), který vysílal pravidelně od roku 1923. Nejpopulárnějším filmovým a divadelním komikem byl [Vlasta Burian](#), nejoblíbenější divadelní scénou bylo [Osvobozené divadlo](#) Jiřího Voskovce a Jana Wericha. Jejich hry plné humoru a satiry byly prokládány písněmi, které skládal Jaroslav Ježek.

V neděli celé rodiny se svačinou v batohu vyrážely do přírody. Ve výletní restauraci si lidé obvykle dali levný oběd. Dovoleno lidé trávili zpravidla u příbuzných na venkově nebo v levných penzionech. Do ciziny se jezdilo málo. Školáci s učiteli podnikali výlety do nejbližšího okolí. Lidé měli více času pro sebe i pro svou rodinu a děti. Ve vzájemných vztazích bylo více úcty, slušnosti a zdvořilosti.

Prezident [T. G. Masaryk](#) se rád obklopoval spisovateli, jichž si vážil. Mezi jeho přátele patřil například [Karel Čapek](#), který napsal řadu divadelních her, románů, povídek a pohádek. Podobně jako prezident měl rád obyčejné, prosté lidi a odsuzoval násilí a nelidskost. Tomáš G. Masaryk ho dokonce přesvědčil, aby napsal některé divadelní hry. Jednou z nich byla slavná Bílá nemoc. Tu napsal Čapek v době, kdy se v Německu dostali k moci fašisté, aby varovala před nebezpečím rozpoutání další světové války.

Edvard Beneš

V roce 1935 těžce nemocný prezident [Masaryk](#) odstoupil a novým prezidentem se po ostrém volebním zápase stal [Edvard Beneš](#), který od vzniku Československa řídil zahraniční politiku. Úřadu se však ujímal ve velmi obtížné situaci. Nad střední Evropou se stahovala mračna [fašismu](#). Jeho hlavní snahou po celou dobu výkonu své funkce bylo posílit stát a udržet mír. I po zvolení [prezidentem ČSR](#) dbal o to, aby byla naše republika nadále svobodným a demokratickým státem.

Ukazovalo se však, že to bude stále obtížnější. Byl totiž nucen čelit stále silnějšímu tlaku sudetoněmeckého hnutí v čele s [Konrádem Henleinem](#), jehož hlavním cílem bylo rozbití republiky a připojení [Sudet](#) k Německu.

30. září 1938 byl Edvard Beneš donucen přijmout [mnichovský diktát](#). Vzápětí odstoupil z prezidentské funkce a odletěl do Anglie. Zde začal podobně jako v průběhu 1. světové války pracovat, organizovat a jednat. Jeho zásluhou byl mnichovský diktát prohlášen za neplatný.

Oživení výroby

V polovině třicátých let končila [hospodářská krize](#) a nastávalo oživení výroby. Ubývalo nezaměstnaných, lidé opět mohli lépe žít. Poklidnou situaci však narušovaly obavy o náš stát. Československo nemělo bohužel dobré a spolehlivé sousedy. S výjimkou Rumunska na východě to byly státy, které vůči nám

vznášely územní požadavky. Vztahy s nimi se stávaly stále více napjatějšími.

Velké nebezpečí hrozilo ze sousedního Německa, kde se dostali v roce 1933 k moci fašisté v čele s [Adolfem Hitlerem](#). V Německu pronásledovali a věznili občany, kteří smýšleli jinak než oni. Hlásali, že Němci jsou lepší lidé než ostatní, a proto musí vládnout celému světu. Ostatní národy jim měly pouze sloužit. Velká část Němců fašistům uvěřila. Německo se začalo připravovat na válku.

Adolf Hitler začal otevřeně vyhrožovat Československu, ve svých projevech obviňoval naše představitele z diskriminace německých obyvatel. Vyjadřoval snahu spojit všechny Němce v jedné říši. Vypracoval plán bleskové války, ve které by zabral československé území. Naši spojenci, Velká Británie a Francie, hájili pouze své zájmy, Hitler tedy věřil, že případná válka s Československem bude pouze dvoustranná.

Sudety

V pohraničních oblastech Čech, v [Sudetech](#), žilo okolo tří milionů Němců. [Adolf Hitler](#) je vyzýval k útokům proti Československu, protože chtěl oslabit a poté vojensky obsadit naši republiku.

Vůdci Němců v Sudetech, především [Konrád Henlein](#), začali tvrdit, že je Češi utiskují a aby to dokázali,

vyvolávali šarvátky s místními českými úřady, četnictvem a vojáky, a přitom odmítali jednat s naší vládou. Československo se německé propagandě snažilo čelit návrhem na národnostní vyrovnání. To mělo přinést do Sudet zvýšenou hospodářskou pomoc, zlepšení zdravotnictví, školství a sociální péče.

Nabídka na národnostní vyrovnání však přišla pozdě.

Vlády Velké Británie a Francie se přiklonily na stranu Německa a naléhaly, aby pražská vláda zahájila bezodkladné jednání se stranou Konráda Henleina. Ta předložila požadavky, které ohrožovaly životaschopnost demokratického státu. Německo opakovalo, že Praha se nechce dohodnout a jen hraje o čas. Představitelé [Velké Británie](#) a [Francie](#) vycházeli vstříc Německu a tlačili na naši vládu, aby Německu ustoupila. To by ovšem znamenalo rozpad našeho státu. Státy, na jejichž pomoc jsme původně spoléhali, začaly hledat cestu k dohodě s Německem.

Pohraniční opevnění

V roce 1936 započala československá vláda pod hrozbou napadení Německem s výstavbou pohraničních [opevnění](#). Ta tvořila až tři obranná pásma. Konstrukce i výzbroj betonových srubů a tvrzí byly skvělé, nepodařilo se ovšem dokončit a plně vyzbrojit celý systém.

V roce 1938 docházelo stále častěji k [útokům](#) proti českým občanům v pohraničí. V září Hitler pohrozil, že německá armáda vpadne do Československa. Naše vláda vyhlásila [mobilizaci](#), dospělí muži nastoupili do armády a obsadili vojenské pevnosti. Mobilizace proběhla hladce, což podpořilo sebevědomí obránců republiky. Lidé se chtěli bránit, prezident a vláda spoléhali také na pomoc Velké Británie a Francie. Západní velmoci ovšem naléhaly, aby československá vláda vojenská opatření odvolala.

Mnichovský diktát

Sudetští Němci v polovině [září 1938](#) znásobili [incidenty](#), jež na mnoha místech pohraničí přecházely do přímých střetnutí s armádou a policií. Představitelé Francie a Velké Británie vyzvali československou vládu, aby splnila Hitlerovy požadavky. 29. září 1938 se v německém Mnichově sešel [Hitler](#) se zástupci

[Itálie](#), [Velké Británie](#) a [Francie](#). S nimi dohodl odtržení Sudet od naší republiky. [Mnichovská dohoda](#) v podstatě nařídila suverénnímu státu předání velké části jeho území (Sudet) jinému státu. Zlomený a poražený prezident Beneš oznámil své vládě: „Bylo obtížné rozhodovat se, zdali přijmout podmínky Mnichovské dohody a zachránit národ, či bojovat a nechat se vyvraždit.“

Na obranu našeho státu proti Hitlerovi nedošlo. Československá vláda mnichovský diktát přijala, a tak skvěle vyzbrojené pohraniční [pevnosti](#) byly opuštěny a odhodlaná a vycvičená armáda dostala rozkaz svou vlast nebránit a ustoupit. V hustém lijáku se kolony demoralizovaných vojáků vlekly od hranic do nitra země. [Sudety](#), které byly vždy českým územím, byly obsazeny německým vojskem a připojeny k Německu. S územními požadavky přišly i Maďarsko a Polsko.

Z velkých částí našeho území začal [odsun](#) českého obyvatelstva do vnitrozemí. Masy uprchlíků přeplňovaly silnice, plahočily se na východ a na sever, do nitra státu, který zbyl z Československa.

Německá armáda se přehnala opuštěnými českými pevnostmi do Sudet. Edvard Beneš, hlavní strůjce kapitulace, odstoupil z funkce prezidenta a 5. října 1938 odletěl za hranice do exilu. Díky zradě Francie a Velké Británie nastal konec první republiky. Hitler, nadšený

úspěchem, okamžitě začal připravovat likvidaci zbytku Československa.

Československo v roce 1938

V roce 1938 byla naše země průmyslově vyspělým, demokratickým státem. Ačkoliv světová hospodářská krize poškodila její ekonomiku, závislou na vývozu, v důsledku čehož se vyostřilo napětí mezi Čechy a Němci uvnitř státu, Československo ve srovnání s mnoha svými sousedy prosperovalo. Mělo armádu dobře vyzbrojenou moderním dělostřelectvem, tanky a letouny, vystavěný řetěz mohutných pevností kolem německých hranic. Československo mělo spojeneckou smlouvu s Francií. Hitlerovi důstojníci tvrdili, že naše zem byla letadlovou lodí v německém týlu, vážnou hrozbou, pokud by Německo zaútočilo proti Francii a Británii.

Ale když Hitler oznámil svůj záměr odtrhnout Sudety, britská vláda nebyla připravena jít do války na obranu Československa. „Proč by měla země jako Československo způsobovat mocnostem takové nesnáze? Vůbec to není žádný stát. Byl zřízen z nutnosti. Ve skutečnosti nemá žádný význam.“

Co se týká vlády Francie, ta podlehla panice. Její vedoucí představitelé byli přesvědčeni, že Německo má na své straně ohromné zdroje. Ujišťovali Brity, že přinutí vzpurné Čechy, aby souhlasili s německými podmínkami. Nejdůležitější věc, kterou měli tihle lidé na mysli, bylo zachování míru. A to znamenalo vyhovět Němcům a dohlédnout na to, aby dostali Sudety. Cožpak Hitler opakovaně neprohlásil, že Sudety jsou jeho poslední územní požadavek v Evropě?

Československá armáda byla připravena bojovat. Ale troufalý československý odpor vůbec nebyl tím, co si Britové a Francouzi přáli. Prezidentu Benešovi pohrozili, že ponese odpovědnost za válku. Britové zůstanou neutrální a Francie nesplní své smluvní závazky a případné války se nezúčastní. Zatímco v ulicích Prahy demonstrovaly davy lidí žádající vládu, aby bránila stát, Beneš kapituloval. Avšak Hitler, když viděl, jak snadno dosáhl vítězství, zvýšil požadavky. Chtěl, aby ze Sudet odešli všichni Češi a zanechali tam veškerý svůj majetek: nábytek, hospodářská zvířata a zbraně. A budou tak muset učinit do 1. září.

Krise dosáhla vrcholu. Vlády Maďarska a Polska se chopily příležitosti a zaslaly do Prahy vlastní ultimáta, požadující velké části československého území. A vyhlásily mobilizaci svých armád. Zatímco se německá, polská a maďarská vojska shromažďovala podél československých hranic, Holandsko, Lucembursko, Španělsko, Norsko a Švédsko si pospíšily s vyhlášením neutrality. Americký prezident prohlásil, že Spojené státy nepošlou jediného muže, jediný cent. Sovětský svaz počkal až do 1. října, kdy už bylo po všem, aby Stalin prohlásil, že Sovětský svaz by přišel Československu na pomoc. Rumunsko, další smluvní partner Československa, zůstávalo němé.

Text Mnichovské dohody

Německo, Spojené království, Francie a Itálie se shodly se zřetelem k dohodě, již bylo v podstatě dosaženo o odstoupení sudetoněmeckého území, na těchto podmínkách a způsobech tohoto odstoupení a na opatřeních, jež třeba proto učinit,

a prohlašují, že podle této dohody je každý jednotlivě odpověden za kroky, které je třeba učinit, aby bylo zajištěno její provedení.

§ 1 : Vyklizování započne 1. října.

§ 2 : Spojené království, Francie a Itálie se shodují v tom, že vyklizení bude provedeno do 10. října, a to bez ničení jakýchkoli existujících zařízení, a že československá vláda je odpovědna za to, že vyklizení bude provedeno bez poškození uvedených zařízení.

§ 3 : Podmínky vyklizení podrobně určí mezinárodní výbor, složený ze zástupců Německa, Spojeného království, France, Itálie a Československa.

§ 4 : Postupné obsazování převážně německých území německými oddíly započne 1.října. Čtyři územní úseky, označené na přiložené mapě, obsadí německé oddíly v tomto pořadí: úsek označený I. - 1. a 2. října, úsek označený II. - 2. a 3. října, úsek označený III. - 3., 4. a 5. října, úsek označený IV. - 6. a 7. října. Výše uvedený mezinárodní výbor bez odkladu vymeze zbývající území převážně německého charakteru a německé oddíly je obsadí do 10. října.

§ 5 : Mezinárodní výbor uvedený v § 3 určí území, v nichž se má provést lidové hlasování. Tato území budou až do skončení lidového hlasování obsazena mezinárodními jednotkami. Týž výbor určí způsob, jakým se má lidové hlasování provést, přičemž bude vycházet ze způsobu hlasování v Sársku. Výbor stanoví rovněž den, kdy se lidové hlasování bude konat; tento den nesmí být pozdější než konec listopadu.

§ 6 : Konečné vymezení hranic provede mezinárodní výbor. Tento výbor je oprávněn doporučit čtyřem mocnostem - Německu, Spojenému království, Francii a Itálii - v určitých výjimečných případech menší odchylky od přísně etnografického stanovení pásem, jež mají být převedena bez lidového hlasování.

§ 7 : Zavede se opční právo pro přesídlení do odstoupených území a pro vystěhování z nich. Opce musí být provedena během šesti měsíců ode dne uzavření této dohody. Německo - československý výbor určí podrobnosti opce, uváže způsob, jak usnadnit výměnu obyvatelstva, a vyjasní základní otázky, které z této výměny vzniknou.

§ 8 : Československá vláda propustí ve lhůtě čtyř týdnů ode dne uzavření této dohody sudetské Němce, kteří si toto propuštění přejí, ze svých vojenských a policejních jednotek. V téže lhůtě propustí československá vláda sudetoněmecké vězně, kteří si odpykávají tresty odnětí svobody za politické trestné činy.

Mnichov 29. září 1938

Podepsáni: Adolf Hitler, Edward Daladier, Benito Mussolini, Neville Chamberlain

Druhá republika

Hranice stanovené Mnichovskou dohodou nevydržely ani pět měsíců. Po přijetí mnichovského diktátu přišla naše republika o pět milionů obyvatel. Do zbytku státu proudili uprchlíci a [vyhnanci](#) pouze s nejnужnějším vybavením. Hledali přístřeší pro sebe a své rodiny. Počátkem října 1938 odstoupil prezident Edvard Beneš

a odletěl do Anglie. Sněmovna zvolila novým [prezidentem ČSR Emila Háchu](#). V těžké chvíli vycítili svou příležitost slovenští nacionalisté vedení [Jozefem Tisem](#). Jejich cílem se stalo odtržení od Československé republiky a vyhlášení samostatného slovenského státu. 14. března 1939 byla po jednání Jozefa Tisa s Adolfem Hitlerem vyhlášena samostatná Slovenská republika. O den později, 15. března 1939, německá armáda [obsadila](#) zbytek našeho státu. Stalo se tak v průběhu dvanácti hodin. Podkarpatskou Rus a jižní oblast Slovenska obsadilo Maďarsko.

České země byly připojeny k Německu a začaly se nazývat [Protektorát Čechy a Morava](#). Československo přestalo existovat. Představitelé Francie a Velké Británie tak znovu porušili své sliby dané Československu. Hitlerovské Německo tímto jediným odvážným úderem velmi snadno získalo ohromný komplex zbrojních podniků, výzbroj letectva a pozemního vojska i celostátní zásoby surovin.

Příjezd Němců do Prahy

Ještě před vypuknutím druhé světové války zavlála vlajka s německým znakem - hákovým křížem - nad Pražským hradem. 15. března 1939 bylo nevlídné počasí, padal déšť se sněhem. Právě tento den [vjely](#) německé okupační jednotky do Prahy. Byla to jedna z nejsmutnějších událostí, kterou náš národ zažil.

Nastalo dlouhé období německé okupace, které trvalo víc než šest let.

V [Protektorátu Čechy a Morava](#) vládli němečtí okupanti nespravedlivě. Odstranili všechny dosavadní svobody. Používali krutého [násilí](#), každý projev nesouhlasu s jejich činy přinášel smrt. Velkou moc vedle armády měla policie ([gestapo](#)). Byli zatýkáni, vězněni a popravováni svobodně smýšlející lidé. Všude se objevily německo - české nápisy a německé prapory. Ve školách se učila od prvního ročníku němčina, z učebnic byly vytrhány části připomínající českou minulost.

Přesto se hned po okupaci začaly vytvářet organizace českého odboje. Vrcholným koordinačním centrem chtělo být Politické ústředí, které udržovalo styky se zahraničím, především Edvardem Benešem. Petiční výbor Věrní zůstaneme si postupem doby vytvořil poměrně rozsáhlou ilegální síť. Obrana národa sdružovala četné příslušníky důstojnického sboru a sokoly.

Prezidenti Československé republiky (1918 - 1945)

Tomáš Garrigue Masaryk (1918 - 1935)

Edvard Beneš (1935 - 1938), prezident v exilu (1940 - 1945)

Emil Hácha (1938 - 1945)

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

NOVÝ STÁT	1
NOVÉ PRŮMYSLOVÉ PODNIKY	2
HOSPODÁŘSKÝ ROZMACH	3
STAVBA PŘEHRAD	3
ZÁBAVA	4
EDVARD BENEŠ	4
OŽIVENÍ VÝROBY	5
SUDETY	5
POHRANIČNÍ OPEVNĚNÍ	6
MNICHOVSKÝ DIKTÁT	6
ČESKOSLOVENSKO V ROCE 1938	7
TEXT MNICHOVSKÉ DOHODY	7
DRUHÁ REPUBLIKA	8
PŘÍJEZD NĚMCŮ DO PRAHY	9
PREZIDENTI ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY (1918 - 1945)	9